

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-334/22

Audi AG
versus
GQ

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Sąd Okręgowy w Warszawie)

Euroopa Kohtu (neljas koda) 25. jaanuari 2024. aasta otsus

Eelotsusetaotlus – Euroopa Liidu kaubamärk – Määrus (EL) 2017/1001 – Artikli 9 lõige 2 ja lõike 3 punktid a–c – ELi kaubamärgiga antavad õigused – Mõiste „tähise kasutamine äritegevuse käigus“ – Artikli 14 lõike 1 punkt c – ELi kaubamärgi mõju piirangud – ELi kaubamärgi omaniku õigus keelata kolmandal isikul kasutada kaubamärgiga identset või sarnast tähist seoses autovaruosadega – Autotootja kaubamärki kujutava embleemi kinnitamiseks mõeldud radiaatorivõredetail

1. *Euroopa Liidu kaubamärk – Euroopa Liidu kaubamärgi mõju – Kaubamärgiga antavad õigused – Eesmärk kaitsta moonutamata konkurentsi nii autotootjate kui analoogvaruosade müüjate vahel – Euroopa Liidu kaubamärgi puhul määruses nr 6/2002 sätestatud niinimetatud parandamistingimuse analoogia alusel kohaldamine – Välistamine (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2017/1001, artiklid 9 ja 14; nõukogu määrus nr 6/2002, artikkel 110)*

(vt punktid 25–29)

2. *Euroopa Liidu kaubamärk – Euroopa Liidu kaubamärgi mõju – Kaubamärgiga antavad õigused – Õigus keelata kaubamärgi kasutamine – Mõiste „kasutamine“ – Kaubamärgiga identse või sarnase tähise paigutamine radiaatorivõrele ning nende radiaatorivõrede importimine ja müügiks pakkumine – Tähis, milleks on asjaomast kaubamärki kujutava embleemi paigaldamiseks mõeldud radiaatorivõredetaili kuju – Hõlmamine (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2017/1001, artikli 9 lõige 2 ja lõike 3 punktid a–c)*

(vt punktid 38–40 ja 49 ning resolutsiooni punkt 1)

3. *Euroopa Liidu kaubamärk – Euroopa Liidu kaubamärgi mõju – Kaubamärgiga antavad õigused – Õigus keelata kolmandatel isikutel kasutada radiaatorivõredel kaubamärgiga identset või sarnast tähist – Tähis, milleks on asjaomast kaubamärki kujutava embleemi paigaldamiseks mõeldud radiaatorivõredetaili kuju – Lubatavus –*

Radiaatorivõrel kõnealust tähist kasutamata selle külge embleemi paigaldamiseks tehnilise võimaluse olemasolu või puudumine – Mõju puudumine
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2017/1001, artikli 14 lõike 1 punkt c)

(vt punktid 53–55, 58 ja 60 ning resolutsiooni punkt 2)

Kokkuvõte

Vastuseks talle esitatud eelotsusetaotlusele esitas Euroopa Kohus täpsustused mõiste „tähise kasutamine äritegevuse käigus“ kohta kontekstis, kus kolmas isik impordib ja pakub müügiks autovaruosi, ilma et tal oleks selleks luba autotootjalt, kellele kuulub ELi kaubamärk. Muu hulgas täpsustas Euroopa Kohus seda, millise ulatusega on ELi kaubamärgi omaniku ainuõigus keelata kolmandal isikul kasutada autovaruosade jaoks kaubamärgiga identset või sarnast tähist.

Füüsiline isik GQ tegeles autovaruosade veebimüügiga. Selle tegevuse raames reklaamis GQ Audi autode vanematele mudelitele kohandatud ja mõeldud radiaatorivõresid ning pakkus neid müügiks. Nende radiaatorivõrede üks detail oli mõeldud autotootja Audi kaubamärki kujutava embleemi paigaldamiseks.

Audi, kellele kuulub nelja omavahel põimuvat rõngast kujutav ELi kaubamärk (edaspidi „kaubamärk AUDI“), esitas Sąd Okręgowy w Warszawie (Varssavi regionaalne kohus, Poola), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, nõude keelata QG-l kaubamärgiga AUDI identset või sarnast tähist kandvate analoogradiaatorivõrede reklaamimine, importimine, müügiks pakkumine või turuleviimine.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus pidas vajalikuks esitada Euroopa Kohtule määruse 2017/1001¹ tõlgendamise kohta küsimused, milles ta palus täpsustada tähise äritegevuse käigus kasutamise mõistet ja seda, millise ulatusega on ELi kaubamärgi omanikust autotootja õigus keelata kolmandal isikul selle kaubamärgiga identse või sarnase tähise kasutamine varuosade puhul.

Euroopa Kohtu hinnang

Esiteks selgitas Euroopa Kohus, et disainilahenduste õiguses kehtivat nn parandamistingimusele² sarnanevat normi ei ole liidu seadusandja määranud 2017/1001 ette näinud, ning tuletas meelde, et nimetatud tingimust kohaldatakse, ilma et see mõjutaks liidu kaubamärgiõiguses sätestatud.

Seega ei ole nn parandamistingimust võimalik analoogia alusel kohaldada autotootjate ja analoogvaruosade müüjate vahel moonutamata konkurentsi säilitamise eesmärgil, mis aga on eesmärk, millest liidu seadusandja määranud 2017/1001³ lähtus, ning ELi kaubamärgi omanikele antud õigust ei saa sellele tingimusele⁴ tuginedes piirata.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2017, L 154, lk 1).

² Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT 2002, L 3, lk 1; ELT eriväljaanne 13/27, lk 142) artikkel 110. Asjaomases artiklis on sätestatud, et ühenduse disainilahendusena ei ole kaitstav „mitmeosalise toote koostisosa moodustav disainilahendus, mida on artikli 19 lõike 1 tähenduses kasutatud selle mitmeosalise toote parandamisel tema esialgse välimuse taastamiseks“.

³ Määruse 2017/1001 artikkel 14

⁴ Selle määruse artikkel 9.

Teiseks märkis Euroopa Kohus, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvamusel on radiaatorivõredetail, mis on kujundatud selle külge kaubamärki AUDI kujutava embleemi paigaldamiseks, nimetatud kaubamärgiga identne või sarnane. Selle detaili kuju on seega tähis määruse 2017/1001⁵ tähenduses. Samuti kujutab turustamise eesmärgil sellise tähise paigutamine radiaatorivõrele või sellesse integreerimine endast kõnealuse määruse kohaldamisalasse⁶ kuuluvat kasutamist ning kuna GQ impordib ja pakub müügiks selle tähise radiaatorivõresid, teeb ta selle määruse kohaldamisalasse kuuluvaid toiminguid. Asjaolu, et kõnealune detail on varuosa, nimelt radiaatorivõre külge kinnitatud selliselt, et autotootja kaubamärgiga identne või sarnane tähis on kõnealust varuosa vaatlevale asjaomasele avalikkusele nähtav, konkretiseerib sisulise seose olemasolu selle varuosa, mida kolmas isik impordib, reklaamib ja müügiks pakub, ning kaubamärgi AUDI omaniku vahel.

Seetõttu leidis Euroopa Kohus, et kolmas isik, kes ELi kaubamärgi omanikust autotootja loata impordib ja pakub müügiks varuosi, nimelt selle tootja autode radiaatorivõresid, mille üks detail on mõeldud kõnealust kaubamärki kujutava embleemi paigaldamiseks ja on kujult identne või sarnane kaubamärgiga, kasutab tähist äritegevuse käigus viisil, mis võib kahjustada kõnealuse kaubamärgi üht või mitut ülesannet, mille kontrollimine on liikmesriigi kohtu ülesanne.

Kolmandaks rõhutas Euroopa Kohus, et kaubamärgiomanikul puuduv võimalus keelata kolmandal isikul kasutada seda kaubamärki siis, kui kasutamine on vajalik kauba – eelkõige lisaseadme või varuosa – või teenuse otstarbe näitamiseks ja toimub kooskõlas ausa tööstus- või kaubandustavaga, on üks neist eelduslikest olukordadest, milles kolmanda isiku vastu ei saa tugineda kaubamärgist tulenevale ainuõigusele.

Nimelt on selle eeldusliku olukorra puhuks ette nähtud piirangu eesmärk võimaldada kaubamärgiomaniku pakutavaid kaupu või teenuseid täiendavate kaupade või teenuste pakkujal kasutada kaubamärki selleks, et teavitada avalikkust arusaadavalt ja täielikult enda turustatava kauba või pakutava teenuse otstarbest või – teisisõnu – nende kaupade või teenuste ja kaubamärgiomaniku kaupade või teenuste vahelisest funktsionaalsest seosest.

Ent kirjeldatud eelduslik olukord ei hõlma siiski kasutamist juhul, kui ELi kaubamärgiga identne või sarnane tähis on autovaruosa detail, mis on mõeldud autotootja embleemi paigaldamiseks selle tootja autode külge ja mainitud tähist ei kasutata selleks, et tähistada või mainida kaupu või teenuseid selle kaubamärgi omanikult pärinevatena, vaid asjaomase kaubamärgiomaniku toote võimalikult täpseks kopeerimiseks.

Selle põhjal tegi Euroopa Kohus järelduse, et ELi kaubamärgi omanikust autotootjal on õigus keelata⁷ kolmandal isikul kasutada selle kaubamärgiga identset või sarnast tähist enda toodetud autodele mõeldud varuosadel, nimelt radiaatorivõredel, kui tähis seisneb radiaatorivõre külge kaubamärki kujutava embleemi paigaldamiseks mõeldud võredetaili kujus, ilma et oleks oluline, kas on või puudub tehniline võimalus paigaldada embleem radiaatorivõre külge sellel kõnealust tähist kasutamata.

⁵ Määruse artikli 9 lõige 2.

⁶ Määruse 2017/1001 artikli 9 lõike 3 punktid a–c.

⁷ Määruse 2017/1001 artikli 14 lõike 1 punkti c alusel.